

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Ε ΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 27-01-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/548/27-01-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 11/2014

Η Αρχή Προστασίας εδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της την 14.1.2014, σε συνέχεια της από 18.6.2013 συνεδρίασής της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Σ. Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Γ. Λαζαράκος, και Χ. Ανθόπουλος αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λ. Κοτσαλή, Α.Ι. Μεταξά και . Μπριόλα αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Ε. Χατζηλιάση, ειδική επιστήμων - νομικός, ο Κ. Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμων-πληροφορικός, ως βοηθοί εισηγητές, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Στην Αρχή υπεβλήθη η με αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/362/15-03-2013 αίτηση του ιερομόναχου Α, υποψήφιου διδάκτορα του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με την οποία ζητά άδεια να του επιτραπεί η πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής με θέμα «...». Στην περίπτωση χορήγησης σχετικής άδειας από την Αρχή

το Συμβούλιο της Επικρατείας θα αποδώσει στον ιερομόναχο Α κωδικούς πρόσβασης, με τη χρήση των οποίων θα καθίσταται δυνατή η πρόσβασή του στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του δικαστηρίου.

Από την επικοινωνία με το τμήμα οργάνωσης πληροφορικής και τεκμηρίωσης του δικαστηρίου προέκυψε, επίσης, ότι πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση έχουν προς το παρόν μόνο τα διοικητικά Πρωτοδικεία και Εφετεία. Προέκυψε, επίσης, ότι η αναζήτηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Συμβουλίου της Επικρατείας γίνεται όχι μόνο με βάση τον αριθμό της απόφασης ή τον εισηγητή αλλά και με ελεύθερο κείμενο. Η δε μεταφόρτωση (download) των κειμένων των αποφάσεων μπορεί να γίνει και μαζικά για το σύνολο των αποτελεσμάτων της αναζήτησης.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 18.6.2013, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Οι δικαστικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας περιέχουν προσωπικά δεδομένα των διαδίκων και ενδεχομένως τρίτων προσώπων. Τα προσωπικά δεδομένα ενδέχεται να είναι απλά ή και ευαίσθητα στην περίπτωση που αναφέρονται στις κατηγορίες του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 και κατά συνέπεια η επεξεργασία τους επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 (γενικές αρχές της επεξεργασίας) σε συνδυασμό με το άρθρο 5, όταν πρόκειται για απλά δεδομένα, και το άρθρο 7 όταν πρόκειται για ευαίσθητα. Για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαραίτητη είναι η χορήγηση άδειας από την Αρχή στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 2472/1997. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. α' και στ' του προαναφερθέντος νόμου *«Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η*

συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση ... στ) Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται».

Το άρθρο 10 του ν. 2472/1997 που αναφέρεται στα μέτρα ασφαλείας ορίζει τα παρακάτω: *«1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του... 3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας...».*

2. Η έγγραφη και ρητή συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων είναι το μέσο για τη βέλτιστη διασφάλιση του δικαιώματός τους στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ', εντούτοις, προβλέπει τη δυνατότητα της επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου (δεδομένου ότι η επιστημονική έρευνα αποτελεί νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, βλ. και άρθρο 16 παρ. 1 Σ, το οποίο ορίζει ότι η ανάπτυξη και προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους) υπό ορισμένες προϋποθέσεις, της τήρησης, δηλαδή, της ανωνυμίας και της λήψης των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

3. Με βάση την πρόσφατη νομολογία της Αρχής (απόφαση 31/2013), στην περίπτωση που για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της έρευνας απαιτείται η συνεχής πρόσβαση του ερευνητή στα ονομαστικά στοιχεία του αρχείου, ο τελευταίος καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και πρέπει να λάβει άδεια κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του ν. 2472/1997 πρόσβασης και χρήσης για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς των

προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων υπό τους εξής όρους: α) ότι η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία θα γίνεται στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφεύγουν από την σφαίρα επιρροής του υπεύθυνου κατόχου του αρχείου β) ο ερευνητής θα θέτει υπό επεξεργασία από το αρχείο μόνον όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική κρίση του απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, και γ) κατά την ολοκλήρωση της έρευνας και πριν τη δημοσίευση ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο χρήση των αποτελεσμάτων της, ο ερευνητής θα προβεί στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που έχει συλλέξει και θα καταστρέψει το τυχόν υπάρχον ονομαστικό αρχείο που έχει συλλέξει. Τούτο δε ανεξάρτητα από τη γενική ή ειδική άδεια την οποία οφείλει να έχει λάβει ή να λάβει ο κάτοχος του σχετικού αρχείου προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση του ερευνητή στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των φυσικών προσώπων.

4. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η καθολική πρόσβαση στο σύνολο των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσω απομακρυσμένης διαδικτυακής σύνδεσης, η οποία με τη σειρά της μπορεί να οδηγήσει σε μαζική μεταφόρτωση και αποθήκευση μεγάλου όγκου ή και του συνόλου των αποφάσεων του δικαστηρίου χωρίς χρονικό περιορισμό, δύναται να οδηγήσει σε επεξεργασία δεδομένων μη συνάδουσα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997. Η περίπτωση αυτή δεν αντιμετωπίζεται με την απόφαση 31/2013, η οποία προβλέπει και ρυθμίζει μόνον την πρόσβαση του ερευνητή στις εγκαταστάσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας και ουδέν διαλαμβάνει για απομακρυσμένη πρόσβαση του ερευνητή με αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορικής, η οποία διευκολύνει την επιστημονική έρευνα και δεν μπορεί να αγνοηθεί από την Αρχή που υποστηρίζει και εφαρμόζει τέτοιες σύγχρονες τεχνολογίες και δεν είναι δυνατόν να εμποδίσει την εφαρμογή τους και μάλιστα για λόγους επιστημονικής έρευνας. Είναι αναγκαίο λοιπόν να ρυθμισθεί η περίπτωση αυτή, όχι μόνον διότι την ζητάει ο συγκεκριμένος ερευνητής, αλλά και για την πληρότητα ρυθμίσεως του θέματος της χορηγήσεως αδειών για λόγους επιστημονικής έρευνας, τόσο στον ερευνητή όσο και στον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως ορίστηκε με την 31/2013 απόφαση. Προς ρύθμιση και της περιπτώσεως αυτής, η οποία προβλέπεται να εμφανισθεί και σε άλλες υποθέσεις χορηγήσεως παρομοίων αδειών μελλοντικά, τυγχάνει απαραίτητη η λήψη πρόσθετων μέτρων, πέραν των όρων που

αναφέρονται στην 31/2013 απόφαση και παρατίθενται ανωτέρω στην παράγραφο 3 της παρούσας, προς προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα, για την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων και αναφερόμενων από τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών κινδύνων, το Συμβούλιο της Επικρατείας στη συγκεκριμένη περίπτωση, αλλά και κάθε δικαστήριο στην ηλεκτρονική βάση πληροφοριών του οποίου θα ζητείται απομακρυσμένη πρόσβαση, για λόγους επιστημονικής έρευνας, θα πρέπει: α) να παρέχει στον ερευνητή μόνο τη δυνατότητα ανάγνωσης («read-only») των αποφάσεων (για παράδειγμα, με χρήση της τεχνολογίας Adobe Flash) και η μέσω αυτής άντληση των αναγκαίων για την πληρότητα της έρευνας πληροφοριών, ώστε να μην καθίσταται εφικτή η μαζική μεταφόρτωση αυτών και η περαιτέρω διάδοσή τους και να μην εκφεύγουν της σφαίρας επιρροής του υπεύθυνου επεξεργασίας και β) να διασφαλίζει ότι η απομακρυσμένη πρόσβαση με χρήση των αποδοθέντων κωδικών θα είναι δυνατή μόνο από περιορισμένο αριθμό σταθμών εργασίας (για παράδειγμα, μέσω ψηφιακών πιστοποιητικών χαλαρής ή σκληρής αποθήκευσης).

Για τους λόγους αυτούς

Η Αρχή αποφασίζει τη χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων στο Συμβούλιο της Επικρατείας (υπεύθυνο επεξεργασίας της ηλεκτρονικής βάσης αποφάσεων) και στον ιερομόναχο και υποψήφιο διδάκτορα Α, προκειμένου να επιτραπεί και η απομακρυσμένη πρόσβαση του τελευταίου στη βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με τους όρους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου